

مردم عادی چه اهمیتی دارند؟

هنگامی که جنگ بدر با پیروزی مسلمانان به پایان رسید، بعضی از آن‌ها درباره‌ی شیوه‌ی تقسیم غنیمت‌های جنگ دچار اختلاف شدند. پس رسول خدا^(ص) فرمان داد تا همه‌ی غنیمت‌ها، برای تقسیم، به بیت‌المال آورده شود. سواران جنگ آزموده‌ی سپاه گمان می‌کردند که رسول خدا^(ص) غنیمت‌ها را به آن‌ها اختصاص خواهد داد، بی‌آن‌که به پیادگان و افراد کم‌تجربه‌تر چیزی داده شود. اما پیامبر^(ص) فرمان داد تا غنیمت‌ها به طور مساوی میان همه تقسیم شود. سعد ابن ابی وقاص، رنجیده از این تقسیم، گفت: «ای رسول خدا، چگونه مرا که از اشراف بنی زهره‌ام، با این آب‌کشی‌ها و باغبان‌های یثرب، یکسان می‌بینی؟ و به سواران که نگهبانان و حامیان مردم پیاده و ضعیف‌اند، به اندازه‌ی همان‌ها سهم می‌دهی؟» رسول خدا^(ص) فرمود: «وای بر تو، مگر شما جز به برکت ضعیف‌ترها پیروز می‌شوید؟»^۱

بی‌شک خداوند مردمان ساده [و عادی] را ترجیح می‌دهد و به همین دلیل عده‌ی بیشتری از آن‌ها را آفریده است.»

آبراهام لینکلن

«کبر این است که حق [که واقع و درست می‌دانی‌اش] را فروگذاری و به غیر آن روی آوری، و به مردم چنان بنگری که گویی هیچ کس آبرویش چون آبروی تو [مهم] و جان‌اش چون جان تو [بارزش و دارای حرمت] نیست.»

پیامبر اکرم^(ص)^۲

پرسش‌های یک فرودست هنگام مطالعه^۳

- چه کسی شهر هفت دروازه‌ی «تَب»^۴ را بنا کرده است؟ در کتاب‌ها، نام فرمانروایان آمده است.
- آیا فرمانروایان، تخته‌سنگ‌ها را به دوش کشیدند؟ و شهر بابل را، که چندین و چند بار ویران شد، چه کسی آن را بازسازی می‌کرد؟
- کارگران شهر زرین لیما^۵، خود در کدام خانه‌ها به سر می‌بردند؟ و در آن شب که ساخت دیوار چین به پایان رسید، بناهایش به کجا رفتند؟
- «روم بزرگ، پر از بناهای افتخار و یادبودهای پیروزی است.»

عکاس: «سباستیانو سالگادو»

کابوس! ۶

- چه کسی آن‌ها را بر پا کرده است؟ و
قیصرهای روم بر چه کسانی پیروز شدند؟
آیا بیزانس، که این چنین در اشعار ستوده
می‌شود، همه‌ی ساکنان‌اش در قصر
می‌زیستند؟
در آتلانتیس افسانه‌ای،
حتی در آن شب که دریا آن را به کام خود
کشید،
به دریا افتادگان، بر سر بردگان خود نعره
می‌کشیدند.
:

«اسکندر جوان، هند را فتح کرد.»

- به تنهایی؟

«سزار، قوم «گل» را در هم کوبید.»

- حتی یک آشپز هم به همراه‌اش نبود؟

«فیلیپ، پادشاه اسپانیا، آن هنگام که ناوگان

دریایی‌اش غرق شد، گریست.»

- تنها کسی که گریه کرد، او بود؟

«فردریک دوم در جنگ‌های هفت‌ساله پیروز

شد.»

- هیچ‌کس دیگری در این پیروزی نقش

نداشت؟

«بر پیشانی هر ورقی [از تاریخ]، یک فتح و

پیروزی!»

- غذای جشن فاتحان را چه کسی می‌پخت؟

«هر ده سال، یک بزرگ‌مرد!»

- هزینه‌ی زندگی آن‌ها را چه کسی تأمین

می‌کرد؟

روایت‌های بسیار...

پرسش‌های بسیار.

برتولت برشت

دندان درد تمساح

یک روز تمساحی
پیش دندان‌پزشک رفت
و روی صندلی نشست.
دندان‌پزشک گفت: «بفرمایید ببینم،
ناراحتی تان چیست؟ کجایتان درد می‌کند؟»
تمساح گفت: «راست‌اش آقای دکتر،
دندان‌ام درد می‌کند؛ آن هم چه دردی!»
و آرواره‌هایش را از هم گشود؛
آن قدر که دندان‌پزشک رفت و توی دهان‌اش نشست.
دندان‌پزشک قه‌قه‌اه خندید و گفت: «چه جالب!»
بعد شروع کرد به یکی‌یکی کشیدن دندان‌های تمساح.
تمساح بی‌چاره فریاد کشید: «دردم می‌آید.
آن گازانبرت را بگذار زمین. ول‌ام کن بروم.»
اما دندان‌پزشک با خنده گفت: «ها، ها، ها!»
همه‌اش دوازده‌تای دیگر مانده. چه جالب!
اوه، این یکی را اشتباه کشیدم!
ولی خب، یک دندان تمساح کم‌تر یا بیش‌تر چه اهمیتی دارد؟»
آن وقت تمساح دهان‌اش را بست: هاپ!
و دندان‌پزشک غیب شد.
حالا دندان‌پزشک کجاست؟ شمال؟ جنوب؟ شرق یا غرب؟
کسی چه می‌داند؟
لااقل یادداشتی، نشانی‌ای هم از خود بجا نگذاشت.
ولی خب، یک دندان‌پزشک بیش‌تر یا کم‌تر چه اهمیتی دارد؟^۷

«مردمان را [چون نیک بنگرید]، معدن‌هایی [با ارزش] می‌یابید.»

پیامبر اکرم (ص)

(۱) مصطفی دلشاد تهرانی، سیره‌ی نبوی، جلد ۲، ص ۳۷۵.

(۲) میزان‌الحکمه، مدخل کبر

(۳) عنوان اصلی شعر، «Questions From a Worker Who Reads» است که ترجمه‌ی دقیق آن، عبارت است از: «پرسش‌های یک کارگر باسواد». شعر به نقل از کتاب «من، برتولت برشت»، ترجمه‌ی بهروز مشیری، انتشارات امیرکبیر، با اصلاحات در ترجمه و بازنویسی.

(۴) تب یا تبس، نام شهری کهن در مصر باستان است که مدت زمان درازی پایتخت بوده است. آثار باستانی به جامانده از تبس نشان می‌دهند که این شهر، از شهرهای بسیار مهم و متمدن آن دوران بوده است.

(۵) لیما، پایتخت کشور پرو، در طول تاریخ یکی از بزرگ‌ترین و پررونق‌ترین شهرها بوده است و به آن «شهر شاهان» می‌گفته‌اند.

(۶) منبع کاریکاتور: «دموکراسی چیست؟»، دیوید بیتهم و کوین بویل، ترجمه‌ی شهرام نقش‌تبریزی، انتشارات ققنوس، ص ۱۴۱.

(۷) وقتی به سن تو بودم، شیل سیلوراستاین، نشر آروین، چاپ اول، ۱۳۷۷.